

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Μαντινείας-Κυνουρίας, κύριε Δήμαρχε της Τριπολιτσάς, κύριοι εκπρόσωποι των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, κύριε αντιπεριφερειάρχα Πελοποννήσου, κύριοι δημοτικοί σύμβουλοι, αγαπητοί εκπρόσωποι του Ροεινού, της Πιάνας, της Αλωνίσταινας, της Δαβιάς και της Συλίμνας, εκπρόσωποι αρχών, εκλεκτοί προσκεκλημένοι, αγαπητοί συγχωριανοί, φίλες και φίλοι.

Όλοι όσοι βρισκόμαστε σήμερα εδώ σκύβουμε ευλαβικά το κεφάλι απέναντι στον πρωτοφανή ηρωισμό των προγόνων μας, που θυσίασαν τα πάντα για να τιμήσουν τον όρκο που έδωσαν στο Σταυρό και στο σπαθί, ότι θα ελευθερώσουν αυτόν τον τόπο. Το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε είναι να θυμόμαστε με σεβασμό τα έργα και τις ημέρες, τις μάχες και τους αγώνες τους.

Τα μαθήματα από τα παθήματά τους και μια ελεύθερη πατρίδα είναι το ιερό κληροδότημά τους προς τις επόμενες γενιές.

Πρόκειται, πράγματι, για μια βαριά, όσο και θαυμαστή κληρονομιά.

Όσοι είμαστε σήμερα εδώ αρκεί να σηκώσουμε τα μάτια μας για να δούμε κάτι από όσα αντίκρισε πριν από 198 χρόνια στο Χρυσοβίτσι και η εμβληματική μορφή της ελληνικής επανάστασης του 1821, ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Θα δούμε έναν τόπο όμορφο και σκληρό. Θα δούμε λεβεντιά και περηφάνια γι' αυτό που είμαστε. Θα δούμε τις μεγάλες ιδέες, τις αρετές του έθνους να ζουν αιώνια στις κορυφές που μας πλαισιώνουν, με όλους εμάς ταπεινούς υπηρέτες τους.

Είναι πέρα για πέρα αληθινό ότι το Μαίναλο με τα ορεινά χωριά του γράφουν τη δική τους ιστορία αντίστασης και ελευθερίας δια μέσου των αιώνων, με το ακατάβλητο φρόνημα των κατοίκων τους να αγνοεί επιδεικτικά τα χτυπήματα των κατακτητών και των τυράννων τις απειλές. Το Χρυσοβίτσι διεκδικεί τη θέση του σε αυτή την ιστορία με καταγραφές που φτάνουν έως και τα νεότερα χρόνια. Ήδη το 1467, έξι χρόνια από την πτώση του κάστρου της Καρύταινας, ένοπλοι Χρυσοβιτσιώτες συμμετέχουν σε μια προσπάθεια αντίστασης με την

κατάληψη του κάστρου της Νταβιάς. Για πολλά χρόνια οι Αρκάδες της Γορτυνίας θα ζήσουν, όπως και οι υπόλοιποι Έλληνες, υπό τον ζυγό του Τούρκου, αλλά ποτέ δεν θα τον αποδεχτούν. Κι όταν ήρθε η ώρα τον τίναξαν από πάνω τους με αποφασιστικότητα, τόλμη και αυταπάρνηση! Χαρακτηριστική απόδειξη της ασίγαστης φλόγας που καίει στη ψυχή τους είναι ότι το 1715, οι μόνοι που αντιστάθηκαν στη δεύτερη κάθοδο των Τούρκων στο Μοριά ήταν ο Μπότσικας με 300 Χρυσοβιτσιώτες, Λυμποβισιώτες, Αρκουδορεματίτες και Αλωνιστιώτες, δίνοντας μάχη στον παλιόπυργο του Ντάρρα. Το Χρυσοβίτσι συμμετέχει σε όλες τις επαναστατικές εξεγέρσεις από τα ορλωφικά το 1770 έως και το 1821.

Ισχυρή είναι βεβαίως και η σχέση των Κολοκοτρωναίων με τον τόπο, ιδίως από όταν συγγενεύουν με τον θρυλικό Χρυσοβιτσιώτη Καπετάν Χρόνη, που από το 1680 αναδείχθηκε σε ισχυρή ηγετική φυσιογνωμία, με απήχηση σε ολόκληρη την Πελοπόννησο.

Τα γεγονότα που σήμερα τιμούμε, μαζί με πολλά ακόμη σπουδαία συμβάντα κατά την περίοδο της επανάστασης του 1821, οφείλονται και στην ιδιαίτερη σχέση που σφυρηλατήθηκε επί πολλές γενιές ανάμεσα σε αυτή τη δοξασμένη γη και εκείνες τις οικογένειες και τους ανθρώπους οι οποίοι διαδραμάτισαν κάποιον μικρό ή μεγάλο ρόλο σ' αυτόν τον τόπο. Άνθρωποι που κατέβαλαν το δικό τους υπολογίσιμο μερίδιο σε αίμα, βάσανα κι ευθύνη, είτε αναγνωρίστηκαν από την ιστορία είτε έμειναν αφανείς ήρωες. Και είμαστε περήφανοι γι' αυτούς. Θέλουμε να τους μοιάσουμε, όσοι γνωρίζουμε την ιστορία μας. Όσοι καταλαβαίνουμε ότι αυτό που είμαστε κι αυτό που θα γίνουν τα παιδιά μας, οφείλεται σε μια μακρά, αδιάσπαστη γραμμή χρέους προς τον εαυτό μας, προς τον τόπο μας και προς την πατρίδα.

Το 1821 τα γρανάζια της ιστορίας γυρνούν και πάλι φρενιασμένα, χωρίς να λογαριάζουν δυσκολίες και αναποδιές, καθώς η ελευθερία γίνεται έννοια ισχυρή και πολύτιμη αρετή για όλο τον ελληνισμό, από τους πιο πλούσιους και μορφωμένους, μέχρι τους πιο φτωχούς και αγράμματους. Και έρχεται η μεγάλη ώρα! Στις 29 Μαρτίου του 1821 ο Κολοκοτρώνης δίνει την πρώτη νικηφόρα μάχη του αγώνα στον Άγιο Αθανάσιο και στο γεφύρι της

Καρύταινας, διαλύοντας δύναμη 1700 Τούρκων. Όσοι γλυτώνουν υποχωρούν στο κάστρο της Καρύταινας, το οποίο και πολιορκούν οι Έλληνες. Ωστόσο η πολιορκία διαλύεται την 1η Απριλίου, όταν φτάνει από την Τριπολιτσά ισχυρή Τουρκική δύναμη η οποία φυγαδεύει τους πολιορκημένους, χτυπώντας προηγουμένως την Καρύταινα. Στο μεταξύ οι ελληνικές δυνάμεις διασκορπίζονται. Ήταν επόμενο κάποιοι να απογοητευθούν, ειδικά από τους πολλούς πρόθυμους μα άπειρους και ελλιπώς οπλισμένους μαχητές που απαρτίζουν τα σώματα των ατάκτων και πλαισιώνουν τα ηγετικά πρόσωπα του αγώνα.

Μία ημέρα αργότερα, στις 2 Απριλίου 1821, ο ξεσηκωμός περνά δύσκολες στιγμές στο Χρυσοβίτσι με τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη στο επίκεντρο επικρίσεων από τους άλλους καπεταναίους. Μετά την αποτυχημένη πολιορκία της Καρύταινας οι οπλαρχηγοί αδυνατούν να διαμορφώσουν κοινή στρατηγική για τη συνέχιση του αγώνα και είναι εμφανής η έλλειψη ενός προσώπου που θα συντονίσει τις στρατιωτικές δυνάμεις έχοντας και την ανάλογη εξουσία. Όλοι συμφωνούν να αποτραβηχτούν στα μέρη τους μέχρι να ηρεμήσουν τα πράγματα, με εξαίρεση τον Κολοκοτρώνη, που είναι αντίθετος. Υποστηρίζει ότι οι ελληνικές δυνάμεις πρέπει να ανασυνταχτούν άμεσα και να προχωρήσουν στις επόμενες πολεμικές ενέργειες της εξέγερσης. Θεωρεί ότι η κατάκτηση της Τριπολιτσάς είναι κομβικής σημασίας για την επέκταση και την επικράτηση της επανάστασης στην Πελοπόννησο. Καταθέτει λοιπόν την άποψή του για τα επόμενα βήματα ώστε να επιτευχθεί αυτός ο στρατηγικός στόχος που θα κρατήσει την επανάσταση ζωντανή. Ωστόσο συναντά έντονη αμφισβήτηση και οι καπεταναίοι αποχωρούν χωρίς να έχουν συμφωνηθεί τα επόμενα βήματα!

Είναι από τις στιγμές που η Ιστορία κρατά την ανάσα της.

Ο Κολοκοτρώνης περιμένει μέχρι που η σκόνη από την αποχώρηση των οπλαρχηγών και των παλληκαριών τους κατακάθεται. Έπειτα, ξεκινά να φύγει και ο ίδιος. Στα απομνημονεύματά του αναφέρει: *«Ήτον μια εκκλησιά εις τον δρόμον, η Παναγιά στο Χρυσοβίτζι, και το καθισιό μου ήτον όπου έκλαιγα την Ελλάδα. Παναγιά μου, βοήθησε και τούτη τη φορά τους Έλληνες δια να*

εμψυχωθούν!». Ο Γέρος του Μοριά δεν λυπάται τα δάκρυα για την πατρίδα και η προσευχή στην Παναγία αποτελεί ύστατη καταφυγή για να αναπτερωθούν οι ελπίδες του. Και έχει μεγάλο δίκιο! Εκεί, στην εκκλησιά κατορθώνει να βρει αυτό που αναζητά. Τη δύναμη να κατανικήσει τις φυγόκεντρες τάσεις που εκδηλώνονται ήδη από τις πρώτες ημέρες της επανάστασης. Λίγο μετά θα πει την περίφημη φράση του «ο Θεός υπέγραψε την ελευθερία της Ελλάδας και δεν παίρνει πίσω την υπογραφή του».

Μ' αυτό τον τρόπο, η εκκλησιά, στήριγμα των Χρυσοβιτισιωτών στα δύσκολα χρόνια της σκλαβιάς, θα αξιώσει τη δική της θέση στην ιστορία της απελευθέρωσης του τόπου μας, συμβολίζοντας μοναδικά τον ιδιαίτερο ρόλο και την μεγάλη προσφορά της Ορθοδοξίας και των λειτουργών της στον αγώνα. Η κατασκευή αυτής της εκκλησίας χάνεται στο βάθος του χρόνου, αλλά όλοι μας γνωρίζουμε ότι το 1818 ανακαινίζεται και μεγαλώνει. Την επόμενη χρονιά χειροτονείται ιερέας του χωριού, ο Παπα Δημήτρης Σταυρόπουλος, μέλος της Φιλικής Εταιρείας που συνέβαλε καθοριστικά τα χρόνια πριν από την επανάσταση στην προετοιμασία της, μαζί με τον Αλωνιστιώτη Γεώργιο Δημητρακόπουλο.

Αυτό είναι το πρώτο από τα δύο γεγονότα εκείνων των ημερών που φέρνουμε κάθε χρόνο στην μνήμη μας και τα τιμούμε, αντιλαμβανόμενοι την σπουδαία θρησκευτική, πολιτική και στρατιωτική τους διάσταση. Το δεύτερο διακρίνεται επίσης από υψηλό συμβολισμό και ουσιαστική επίδραση στη συνέχιση της εξέγερσης των Ελλήνων.

Μόλις εικοσιέξι ημέρες μετά τα γεγονότα που εξιστορήσαμε, εδώ στο Χρυσοβίτσι, μέσα σε ένα τελείως διαφορετικό κλίμα, υπογράφεται η ιστορική πράξη της 28^{ης} Απριλίου 1821 με την οποία διορίζεται Αρχιστράτηγος ο Κολοκοτρώνης. Πενταμελής εφορεία αναλαμβάνει τη στρατολογία και τον ανεφοδιασμό του αγώνα στην Επαρχία της Καρύταινας. Πρόκειται για την πρώτη επαναστατική πολιτική διοίκηση, το πρώτο κυβερνητικό σχήμα που συστήνουν αυτοβούλως και ελεύθερα οι Έλληνες μετά από 400 χρόνια σκλαβιάς στον τόπο που μόλις ξεκινούν να μάχονται για να τον επανακτήσουν, αλλά και να τον ανασυστήσουν. Η Εφορεία αποτελείται από

τον πρόεδρο, Κανέλο Δεληγιάννη και τους Νικόλαο Ταμπακόπουλο, Σπύρο Κουλά, Δημήτριο Παπαγιαννόπουλο, Γεώργιο Δημητρακόπουλο. Στο ιστορικό ντοκουμέντο αναγράφεται: «*Το γένος της Επαρχίας Καρυταίνης αυτοθελήτως διορίζει αρχιστράτηγον και κεφαλὴν των στρατευμάτων τον γενναιότατον και υπέρμαχον του γένους καπετάν Θεοδωράκην Κολοκοτρώνην, α' έτος της ελευθερίας, Χρυσοβίτσι 28 Απριλίου 1821*». Παράλληλα, η Επαρχία αναλαμβάνει την υποχρέωση να καλύψει την αμοιβή 300 Μανιατών στρατιωτών υπό τον Μούρτζινο, οι οποίοι θα τεθούν στις διαταγές του Κολοκοτρώνη. Η συγκεκριμένη Πράξη αντανάκλα μια μεγάλη στιγμή εθνικής συνεννόησης, που παραμερίζει επιμέρους εσωτερικές αντιθέσεις ανάμεσα στους πρωταγωνιστές του αγώνα. Και όλοι μας ξέρουμε σήμερα πόσο καταλυτική ήταν η συναίνεση στο πρόσωπο του Κολοκοτρώνη, ως επικεφαλής της στρατιωτικής διοίκησης.

Ανάμεσα στα δύο γεγονότα που έλαβαν χώρα στο Χρυσοβίτσι μεσολάβησαν 26 καθοριστικές ημέρες όπου τίποτα δεν ήταν δεδομένο. Φεύγοντας από το Χρυσοβίτσι στις 2 Απριλίου, ο Κολοκοτρώνης με δική του πρωτοβουλία ανασυντάσσει δυνάμεις και επιδίδεται σε μια συστηματική προσπάθεια ώστε να πείσει για την ορθότητα του σχεδίου του. Οργανώνει αρχικά δύο στρατόπεδα, ένα στο ίδιο το Χρυσοβίτσι και ένα δεύτερο στην Πιάνα. Το σχέδιο για την απελευθέρωση του Μοριά προβλέπει τέσσερα σημεία συγκέντρωσης δυνάμεων στα χωριά Χρυσοβίτσι, Πιάνα, Αλωνίσταινα, Βαλτέτσι, με κύριο στόχο να χτυπηθεί η Τριπολιτσά, αφού πρώτα οι τουρκικές δυνάμεις θα έχουν περιοριστεί στις οχυρές θέσεις τους στην υπόλοιπη Πελοπόννησο. Αυτό είχε ζητήσει στο Χρυσοβίτσι, καθώς ήταν πεπεισμένος, σε αντίθεση με άλλους οπλαρχηγούς που ήθελαν να κάνουν περιφερειακό πόλεμο, ότι η πτώση της Τριπολιτσάς θα λειτουργούσε ως ντόμινο για την πτώση και των άλλων κάστρων των Οθωμανών. Στις 13 Απριλίου ο Κολοκοτρώνης συγκαλεί πολεμικό συμβούλιο στου Πάπαρη. Η αντιμετώπισή του από τους άλλους καπεταναίους είναι πολύ διαφορετική αυτή τη φορά. Προτείνει και γίνεται δεκτό να μεταφερθεί το συγκεκριμένο στρατόπεδο στο Βαλτέτσι.

Κι ενώ το σχέδιό του φαίνεται ότι αρχίζει να παίρνει σάρκα και οστά, μόλις μια ημέρα αργότερα, στις 14 Απριλίου θα γίνει η απρόσμενη μάχη του Λεβιδίου. Ωστόσο, οι Έλληνες, παρά τη μεγάλη δύναμη των Τούρκων και την αποχώρηση πολλών δικών τους δυνάμεων, κατορθώνουν τελικά μια μεγάλη νίκη η οποία αλλάζει ακόμη περισσότερο τα δεδομένα υπέρ τους και εμπνυχώνει τους άτακτους μαχητές. Τα γεγονότα είναι λίγο πολύ γνωστά. Στο Λεβίδι συγκεντρώθηκαν καπεταναίοι από διάφορες περιοχές με περίπου 800 παλληκάρια. Όταν μαθεύτηκε αυτό στην Τριπολιτσά οι Τούρκοι αποφάσισαν να τους διαλύσουν. Μπροστά στους χιλιάδες Τούρκους ιππείς πολλοί εγκαταλείπουν το χωριό. Μια μικρή ομάδα μαχητών μένει και αποφασίζει να δώσει τη μάχη μέσα στο χωριό. Οι λιγοστοί υπερασπιστές του αναπτύσσουν λυσσαλέα αντίσταση ταμπουρωμένοι στα σπίτια επί επτά ώρες. Φαίνονται καταδικασμένοι, αλλά τελικά έχουν κερδίσει τον χρόνο που χρειάζεται για να φτάσουν νέα τμήματα Ελλήνων αγωνιστών. Οι Τούρκοι δέχονται επίθεση από δύο πλευρές, υφίστανται μεγάλες απώλειες και αποχωρούν!

Οι επόμενες ημέρες είναι κρίσιμες, καθώς οι Τούρκοι αντιλαμβάνονται την ανάπτυξη των επαναστατικών δυνάμεων. Στις 26 Απριλίου μια μεγάλη δύναμη επιτίθεται αιφνιδιαστικά στο Βαλτέτσι και οι Έλληνες μαχητές αποχωρούν. Ωστόσο ο Κολοκοτρώνης θα σπεύσει να επανδρώσει και πάλι τα σημεία κοντά στο χωριό ενισχύοντας τις οχυρωματικές θέσεις, καθώς το στρατόπεδο σε αυτό το σημείο είναι απαραίτητο για τα σχέδιά του. Η επίθεση των Τούρκων στο Βαλτέτσι μοιάζει να επισπεύδει τις εξελίξεις και μας οδηγεί στο Χρυσοβίτσι στις 28 Απριλίου και στην ανακήρυξη του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη ως Αρχιστράτηγου. Το πρόβλημα της στρατιωτικής ηγεσίας λύνεται, προεστοί και κλεφταρματωλοί ομονοούν και ανοίγει ο δρόμος για να γραφτούν οι επόμενες ηρωικές σελίδες ενός πρωτόγνωρου ξεσηκωμού που πάρα πολλές φορές κινδύνεψε να αποτύχει, μα πάντα κατόρθωνε να συνεχίζεται και να μεγαλουργεί.

Το επόμενο χρονικό διάστημα, παρά την ενίσχυση των τουρκικών δυνάμεων, μια σειρά από νικηφόρες μάχες για τους επαναστατημένους Έλληνες θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την επιτυχημένη πολιορκία της Τριπολιτσάς, η πτώση της οποίας οποία θα λειτουργήσει έτσι ακριβώς όπως

είχε προβλέψει ο Αρχιστράτηγος Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, τον οποίο τιμούμε σήμερα για όλες τις αρετές του και όσα πρόσφερε στην Πατρίδα μας, κυρίως όμως για το παράδειγμά του που καθοδήγησε τις επόμενες γενιές των Ελλήνων στα δικά τους ένδοξα κατορθώματα.

Αυτός εδώ ο μικρός τόπος, η Ελλάδα μας, διαδραμάτισε έναν εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στην ιστορία της ανθρωπότητας και μέχρι τις μέρες μας επιμένουμε να ξεπερνάμε το μπόι μας σε βάσανα και σε χαρές, σε ήττες και σε νίκες.

Παρά τα όποια ελαττώματά μας, μάθαμε να σεβόμαστε τη λεβεντιά, το θάρρος και κυρίως την ελευθερία που μας την στέρησαν για αιώνες και μας ανάγκασαν να πληρώσουμε βαρύ τίμημα αίματος για να την αποκτήσουμε ξανά. Κι έτσι, όπως αρνούμαστε να την παραχωρήσουμε σε οποιονδήποτε, αρνούμαστε να την στερήσουμε από τους άλλους. Βαδίζουμε στον δρόμο της ειρήνης, προσπαθώντας και πάλι να ξεπεράσουμε το μπόι μας, τις αντιφάσεις και τις μικρότητες που μπορεί να μας διακρίνουν. Επιζητούμε μια καλύτερη ζωή για τα παιδιά μας και δεν μας τρομάζει να γίνουν καλύτερα από εμάς. Αντιθέτως το επιδιώκουμε. Είναι, εξάλλου, βαριά η κληρονομιά τόσης γενναιότητας και αφηφισιάς των προσωπικών κινδύνων, τόσης ανιδιοτέλειας από τους ήρωές μας, ιδίως τους ανώνυμους, τους «άγνωστους στρατιώτες» μας. Πώς να την αγνοήσουμε;

Ο κόσμος όμως δεν πορεύεται μονάχος του και ζούμε ξανά σε ταραγμένους καιρούς. Αντιμετωπίζουμε κινδύνους, έμμεσες ή άμεσες απειλές και αμφισβητήσεις. Αλλά όπως είπε και ο μεγάλος μας ποιητής Γιάννης Ρίτσος, *«Ετούτος δω ο λαός δε γονατίζει παρά μονάχα μπροστά στους νεκρούς του»*. Κι αυτό είναι καλό να το γνωρίζουμε πρώτοι εμείς για να μπορέσουμε να δώσουμε να το καταλάβουν και όλοι οι άλλοι.

Έχοντας καταφέρει μέσα σε αντίξοες συνθήκες να αναγνωρίζεται η Ελλάδα ως υπεύθυνη δύναμη στην ευρύτερη περιοχή, ως παράγοντας σταθερότητας και σεβασμού των Διεθνών Συνθηκών, δεν μένει παρά το πολύτιμο αγαθό της

ενότητας προκειμένου να κερδίσουμε κάθε στόχο μας και να προστατέψουμε τα δικάιά μας.

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, μάλλον χωρίς να το επιδιώκει, μας δίδαξε πολλά. Ένα από αυτά είναι ότι δεν πρέπει να υποτασσόμαστε στον φόβο μας. Τα τελευταία δύσκολα χρόνια νέες προκλήσεις μας απασχολούν, απαιτώντας από εμάς να σταθούμε ξανά στο ύψος των περιστάσεων και να αποφασίσουμε με ορθή κρίση τι χώρα θέλουμε. Η οικονομική δοκιμασία έπληξε τις φυσικές αντοχές μας και το ψυχικό κουράγιο του λαού μας. Η πνευματική ζωή του τόπου μοιάζει να αναζητά νέα ταυτότητα. Απελπισμένοι πρόσφυγες, μας ζητούν καταφύγιο αυτές τις δύσκολες εποχές. Η κλιματική αλλαγή έχει γίνει πλέον τμήμα της καθημερινότητάς μας με αρνητικές επιπτώσεις. Οι ισορροπίες μας ανατράπηκαν, οι ανθρωπιστικές αρχές και οι αξίες μας δέχονται ισχυρές πιέσεις. Ταυτόχρονα, στην Ευρώπη οι θεωρίες του μίσους αναζητούν βασανισμένους ανθρώπους για να επωαστούν.

Θα έλεγε κανείς ότι μπροστά σε αυτούς και πολλούς ακόμη κινδύνους, δεν είναι εύκολο να τα βγάλουν πέρα οι απλοί άνθρωποι. Εμείς όμως, εδώ στην Αρκαδία, ξέρουμε καλά ότι οι κοινοί άνθρωποι μπορούν να κάνουν θαύματα, όταν ενωμένοι αφιερώνονται σε αγαθούς σκοπούς και υψηλά ιδανικά. Όταν ξεπερνούν τον φόβο και τις μεταξύ τους αντιθέσεις.

Οι σύγχρονες προκλήσεις δεν έχουν να κάνουν με τα άρματα, που καλό είναι να τα φροντίζουμε, αλλά με το μέλλον της πατρίδας μας και το μέλλον των παιδιών μας. Οι μεγάλες μάχες που πρέπει να δώσουμε είναι ενάντια στην φτώχεια, στην πνευματική πενία, την αξιακή κατάπτωση και τον διχασμό, διαφυλάσσοντας την αλληλεγγύη, διευρύνοντας την δημοκρατία, προστατεύοντας την Ελευθερία!

Και όπως είπε ο Ρήγας Βελεστινλής, *«Εκ των γραμμάτων γεννάται η προκοπή με την οποία λάμπουν τα ελεύθερα έθνη»*.